

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Кафедра психології та соціальних наук**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи _____ Кузнецова О.А

27 серпня 2020 р.

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ ТА ІНСТИТУТИ В КРАЇНАХ ЧОРНОМОРСЬКОГО
РЕГІОНУ**

Ступінь доктор філософії

Галузь знань 05 Соціально-поведінкові науки

Спеціальність 052 Політологія

Освітньо-професійна програма Політологія

Розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені
В. О. Сухомлинського

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Ярошенко Віра Миколаївна доцент кафедри психології та
соціальних наук, кандидат політичних наук, доцент

РЕЦЕНЗЕНТ:

Програму схвалено на засіданні кафедри психології та соціальних наук

Протокол від 26.08. 2020 року № 1

Завідувач кафедри _____ (Савенкова І.І.)

Програму погоджено з гарантом ОП (назва) _____ (за потреби)

Програму погоджено навчально-методичною комісією факультету _____

Протокол від 26.08. 2020 року № 1

Голова навчально-методичної комісії _____ (_____)

Програму погоджено навчально-методичною комісією університету

Протокол від "27" серпня 2020 року № 11

Голова навчально-методичної комісії _____ (Кузнецова О. А.)

АНОТАЦІЯ

Програма вивчення варіативної навчальної дисципліни «Політичні процеси та інститути в країнах Чорноморського регіону» складена відповідно до освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії спеціальності 052 Політологія. Визначена актуальність та доцільність навчального курсу. В умовах глобалізаційних впливів на міждержавні відносини звичні методи управління політичними процесами все частіше не стають успішними. Суспільство відкриває для себе нові можливості самоорганізації. В умовах нової реальності від впливу пандемії коронавірусу у міждержавних відносинах відбувається істотне посилення уваги до вивчення особливостей політичних процесів та інститутів сусідніх країн. Вказано на предмет вивчення навчальної дисципліни : особливості політичних процесів та інститутів в країнах Чорноморського регіону. Вся програма логічно структурована. Вказана мета та завдання навчальної дисципліни. У програмі зазначені програмні результати навчання та наводиться перелік загальнопредметних і фахових компетентностей. Вказаний перелік літературних джерел.

Ключові слова : політичні процеси та інститути в країнах Чорноморського регіону, політичні процеси, виборчі процеси, виборчі системи, Е-демократія

ANNOTATION

The program of studying the normative educational discipline "Political processes and institutions in the regions of the Chornomorsk region" is made according to the educational-professional program of preparation of bachelors of a specialty 052 Political science according to the educational-professional program. The relevance and expediency of the training course are determined. In the minds of globalization injections into interdepartmental methods of managing political processes, all of them are often not successful. Suspense of self-organizing new possibilities for oneself. In the minds of the new reality in the face of the coronavirus pandemic, the intergovernmental people see more respect for the development of the peculiarities of political processes and institutes in the continent. Indicated on the subject of education of primary discipline: special features of political processes and institutions in the regions of the Chornomorsk region.

The whole program is logically structured. The purpose and tasks of the discipline are indicated. The program indicates the program learning outcomes and provides a list of general subject and professional competencies. The list of literary sources is specified.

Keywords: political processes and institutions in the regions of the Chornomorsk region, political processes, political regime, media sphere, E-democracy

ВСТУП

Програма вивчення варіативної навчальної дисципліни «Політичні процеси та інститути в країнах Чорноморського регіону» складена відповідно до освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії спеціальності 052 Політологія за освітньо-науковою програмою Політологія. План дисципліни складає 5 кредити(150 годин).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: особливості політичних процесів та інститутів в країнах Чорноморського регіону та їх вплив на перебіг політичних процесів в Україні.

Міждисциплінарні зв'язки: психологія, соціологія, право, філософія, філологія, економіка, етика, «Політологія», «Соціальна політологія», «Загальна теорія політики», «Історія політичних вчень», «Практична політологія та політичні технології», «Технології політичної експертизи», «Соціально-політичні та краєзнавчі студії», «Політичний аналіз та прогнозування».

1. Мета та завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

1. 1. Мета: поглиблення знань сутнісних характеристик політичних процесів та інститутів в країнах Чорноморського регіону, обумовлених умовами сучасних глобалізаційних, національних та регіональних викликів, соціальних ризиків на макро- і мікрорівні, забезпеченням організації і управління політичною сферою.

1. 2. Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- розкриття проблематики та наукового інструментарію виміру політичних процесів та інститутів в країнах Чорноморського регіону, показу різнобічного впливу на важливі аспекти політичних явищ;

- ознайомлення аспірантів із основними характеристиками політичних процесів та інститутів в країнах Чорноморського регіону;

- ознайомлення аспірантів з дослідженнями політичних процесів та інститутів в країнах Чорноморського регіону та їх вплив на співробітництво з Україною та сучасним світом;

- сприяння креативному пізнанню аспірантами власної ролі у процесі виміру політичних процесів та інститутів в країнах Чорноморського регіону та входженні у професійне середовище;

- забезпечення аспірантів методами дослідження механізмів виміру політичних процесів та інститутів в країнах Чорноморського регіону;

- формування у аспірантів готовності до застосування на практиці інструментального виміру політичних процесів та інститутів в країнах Чорноморського регіону;

Програмні результати навчання:

ПРН-1. Опанувати універсальними навичками дослідника, зокрема застосування сучасних інформаційних технологій, розробки, організації та управління науковими проектами та/або науковими дослідженнями, презентації їх результатів у професійному середовищі через сучасні форми наукової комунікації (академічні наукові публікації, семінари, конференції), в засобах масової інформації та в публічній сфері у національному та міжнародному контексті.

ПРН-2. Використовувати державну та іноземну мову як усно, так і письмово на рівні, достатньому для ефективної професійної комунікації, розуміння іншомовних наукових текстів та підготовки фахових публікацій в Україні і провідних наукових виданнях світу.

ПРН-3. Мати системний науковий світогляд та філософсько-культурний кругозір, який включає розвинене критичне мислення, професійну етику та академічну доброчесність, повагу різноманітності та мультикультурності.

ПРН-4. Комплексно розуміти природу та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації.

ПРН-5. Знати на поглибленому рівні нормативну та позитивну політичну теорію, політичний аналіз, порівняльну та прикладну політологію та володіти категорійно-понятійним та аналітично-дослідницьким апаратом сучасної світової політичної науки.

ПРН-6. Комплексно розуміти принципи функціонування та закономірності розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, політичної поведінки, політичної культури та ідеології, світової політики та політики окремих країн та регіонів.

ПРН-8. Комплексно розуміти особливості реалізації влади у різних політичних системах та використовувати сучасні політологічні теорії, концепти та методи аналізу політики на місцевому, національному та міжнародному рівнях.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-наукової програми аспірант оволодіває такими компетентностями:

1.3. Згідно з вимогами освітньо-наукової програми аспірант оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

ЗК-1. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК-2. Здатність фахово спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово у процесі наукової комунікації та досліджень.

ЗК-3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК-4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК-8. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК-9. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК-10. Здатність розробляти та управляти проектами.

II. Фахові:

ФК- 1. Комплексне розуміння природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації. як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації.

ФК-2. Поглиблене знання нормативної та позитивної політичної теорії, політичного аналізу, порівняльної та прикладної політології та володіння категорійно-та аналітично-дослідницьким апаратом сучасної світової політичної науки.

ФК-3. Комплексне розуміння принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, політичної поведінки, політичної культури та ідеології, світової політики та політики окремих країн та регіонів.

ФК-4. Комплексне застосування широкого спектру політологічних понять, теорій і методів до аналізу владно- політичних відносин політичних акторів, інститутів та ідей відповідно до певного історичного або сучасного контексту.

ФК-5. Комплексне розуміння особливостей реалізації влади у різних політичних системах та застосування широкого спектру політологічних теорій, концептів і методів для аналізу політики на місцевому, національному та міжнародному рівні.

ФК-6. Здатність конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати комплексні політологічні дослідження з використанням широкого кола прикладних методів, технологій та інструментарію аналізу.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни.

Тема 1. Історія, види і функції оцінювання політичних кампаній. Виникнення і розвиток основних засобів виборчої інженерії .

Тема 2. Методики вимірювання політичних кампаній

Тема 3 Комплексні концепції governance з оціночними індикаторами якості ефективного політичного правління

Тема 4. Основні принципи Good Governance, представлені в Програмі ООН

Тема 5 Критерії успішності політичних кампаній: участь, орієнтація на досягнення консенсусу, підзвітність, ефективність і результативність, рівноправність і включеність, дотримання верховенства права.

Тема 6. Роль глобальних індексів у кількісній оцінці якості політичної кампанії

Тема 7. Статусний індекс (StatusIndex) (Якість демократії (Quality of Democracy) та Політична стратегія (Policy Performance) та індекс управління (Management Index)

Тема 8. Показники Індексу управління (Management Index) за: регулятивною здатністю (Executive Capacity) і виконавчою відповідальністю (Executive Accountability)

Тема 9 Показники Регулятивної здатності за критеріями: стратегічна здатність керувати, міністерська координація, Evidence-based Instrument, соціальні консультації, політична комунікація, ефективність впроваджень, адаптованість, організація реформування.

Тема 10 Показники Індексу Політичної стратегії економіка і зайнятість (економіка, ринок праці, підприємства, податки, бюджети); соціальна сфера (охорона здоров'я, соціальне забезпечення, сімейна політика, пенсії, інтеграція); безпеку (внутрішня і зовнішня); ресурси (навколишнє середовище, інновації, освіта).

Тема 11. Е-управління та Е-демократія

Тема 12. Показники виконавчої відповідальності: компетентні громадяни, показник законодавчої влади (структура і ресурси законодавчих акторів, законодавча відповідальність), посередницькі структури (мультимедіа, партії і групи інтересів)

3. Рекомендована література Базова

1. Cross-Border Cooperation: Strategy Paper 2007-2013 [Електронний ресурс] / European Neighbourhood & Partnership Instrument. — Режим доступу: <http://www.imd.org/research/publications/wcy/upload/scoreboard.pdf>. — Назва з екрану.
2. IMD WORLD COMPETITIVENESS YEARBOOK 2012 [Електронний ресурс] / WORLD COMPETITIVENESS CENTER. — Режим доступу: <http://www.imd.org/research/publications/wcy/upload/scoreboard.pdf>. — Назва з екрану.
3. Index Of Economic Freedom 2011 [Електронний ресурс] / The Heritage Foundation. — Режим доступу: http://www.heritage.org/Index/PDF/2011/Index-2011_highlights.pdf. — Назва з екрану.
4. Index Of Economic Freedom 2012 [Електронний ресурс] / The Heritage Foundation. — Режим доступу: http://www.heritage.org/Index/PDF/2012/Index2012_highlights.pdf. — Назва з екрану.
5. The Global Competitiveness Report 2010-2011 [Електронний ресурс] / World Economic Forum. — Режим доступу: http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2010-11.pdf. — Назва з екрану.
6. The Global Competitiveness Report 2011—2012 [Електронний ресурс] / World Economic Forum. — Режим доступу: http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2011-12.pdf. — Назва з екрану.
7. Крим, Україна, Чорноморський регіон: безпека і розвиток [Електронний ресурс] / Центр Розумкова. — Режим доступу: http://www.razumkov.org.ua/ukr/files/category_journal/NSD122_ukr_1.pdf. — Назва з екрану.
8. Макогон Ю. В. Состояние и возможности развития торгового флота Украины в зоне Черноморского экономического сотрудничества / Ю. В. Макогон // Проблемы и перспективы сотрудничества между странами Юго-Восточной Европы в рамках Черноморского экономического сотрудничества и ГУАМ. — 2011. — № 2. — С. 440—454.
9. Палагусинець Р. В. Аналіз взаємовідносин країн-ленів ЧЕС в контексті збереження енергетичної безпеки / Р. В. Палагусинець. // Проблемы и перспективы сотрудничества между странами Юго-Восточной Европы в рамках Черноморского экономического сотрудничества и ГУАМ. — 2011. — № 2. — С. 576—586.
10. Статистичний збірник "Інвестиції зовнішньоеко-економічної діяльності" [Електронний ресурс] / Державна служба статистики України. — Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2012/05_2012/zb_izv_2011.zip. — Назва з екрану. References:
 1. IMD World Competitiveness Center (2013), "Cross-Border Cooperation: Strategy Paper 2007-2013", available at: <http://www.imd.org/research/publications/wcy/upload/scoreboard.pdf> (Accessed 4 September 2013).

2. IMD World Competitiveness Center (2013), "IMDWorld Competitiveness Yearbook 2012", available at: <http://www.imd.org/research/publications/wcy/upload/scoreboard.pdf> (Accessed 4 September 2013).
3. The Heritage Foundation (2011), "Index Of Economic Freedom", available at: http://www.heritage.org/Index/PDF/2011/Index2011_highlights.pdf (Accessed 4 September 2013).
4. The Heritage Foundation (2012), "Index Of Economic Freedom", available at: http://www.heritage.org/Index/PDF/2012/Index2012_highlights.pdf (Accessed 4 September 2013).
5. World Economic Forum (2012), "The Global Competitiveness Report 2010-2011", available at: http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2010-11.pdf (Accessed 4 September 2013).
6. World Economic Forum (2013), "The Global Competitiveness Report 2011-2012", available at: http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2011-12.pdf (Accessed 4 September 2013).

Допоміжна

- Офіційні сайти органів державної влади в

Україні www.president.gov.ua www.rada.gov.ua www.kmu.gov.ua <http://civic.kmu.gov.ua/>
<http://nc.gov.ua/> www.niss.gov.ua Офіційні сайти ЗМІ / Інтернет-ЗМІ www.inter.ua – Офіційний сайт телеканалу "Інтер" www.1plus1.tv – Офіційний сайт телеканалу "1+1" www.1tv.com.ua – Офіційний сайт Першого національного каналу (УТ-1) www.ictv.ua – Офіційний сайт телеканалу ICTV www.stb.ua – Офіційний сайт телеканалу СТБ www.vechniy.kharkov.ua – Офіційний сайт газети "Вечірній Харків" www.podrobnosti.ua – Офіційний сайт інтернет-видання "Подробности" www.korrespondent.net –

Офіційний сайт української мережі новин "Кореспондент" www.for-ua.com – Офіційний сайт інтернет-газети "ForUm" www.tribuna.com.ua – Офіційний сайт інтернет-газети "Трибуна" www.context-ua.com – Агенство ділової інформації "Контекст" www.glavred.info – Незалежне аналітичне агенство "Главред" www.pravda.com.ua – сайт "Української правди" Інформаційні агентства www.unian.net – Офіційний сайт УНІАН www.interfax.com.ua – Офіційний сайт "Інтерфакс-Україна" www.ukranews.com – Офіційний сайт Українських новин www.news.ukrinform.com.ua – Офіційний сайт "Укрінформ" www.rian.ru // Офіційний сайт РІА "Новини" www.reuters.com // Офіційний сайт "Рейтерс"

Освітні ресурси неурядових організацій з питань медіаправа та громадської думки

<http://medialaw.kiev.ua/> <http://osvita.mediasapiens.ua/> <http://pravo-media.at.ua> <http://imi.org.ua/law> www.journ.univ.kiev.ua <http://www.coe.kiev.ua/>
www.globalpr.org www.online-pr.com www.pr-dialog.com www.pronline.ru www.propr.com.ua www.reklamaster.kiev.ua <http://ehronika.com/>
<http://www.khpg.org/>